

Український католицький університет
Факультет наук про здоров'я

Кафедра психології та психотерапії

Назва курсу	ПСИХОДИНАМІЧНІ ТЕОРІЇ
Викладач (-і)	Яскевич О.
Профайл викладача (-ів)	доцент кафедри психології та психотерапії
Контактний тел.	0673214957
E-mail:	shyshakolha@ucu.edu.ua
Консультації	Факультет наук про здоров'я, кафедра, по понеділках 10:30-11:30

1. Анотація

Курс «Психодинамічні теорії» присвячений розгляду генеалогічного дерева психоаналітичного знання. Він починається з викладу головних концептів класичної психоаналітичної триб-теорії Фрейда, далі включає теорію об'єктних стосунків, его-психологію, селф-психологію, теорію інтерперсонального та інтерсуб'єктивного аналізу. Він викладається так, щоб розкрити ключові ідеї психоаналізу через призму їх еволюції, вкласти їх в контекст культурно-історичного середовища, а також подивитися на них через призму особистості їх авторів. Курс завершується коротким анонсом сучасних теоретичних напрямків в психоаналізі – французького психоаналізу, теорії менталізації, феміністичного психоаналітичного крила.

2. Мета курсу

Мета дисципліни “Психодинамічні теорії” полягає в тому, щоб висвітлити базові принципи роботи психічного апарату, а також сформувати студентам базовий категоріальний апарат, яким повинен володіти психодинамічно-орієнтований психолог та психотерапевт..

Завдання навчальної дисципліни:

1. Сформувані у студентів розуміння базових психодинамічних механізмів, на яких ґрунтується психічне життя;
2. Закласти студентам базове уявлення про функціонування психічного апарату, його структуру та топіку, комплексність психічних процесів, з допомогою яких людина сприймає, переживає та перетворює події зовнішнього та внутрішнього світу, адаптується до них та висновує свою суб'єктивність.

3. Формат курсу

Очний.

4. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- класичні і сучасні психодинамічні теорії;
- суть базових концептів кожної теорії;
- ключові відмінності між різними теоретичними підходами в розумінні психічного життя;
- ;

вміти:

- застосувати набуті знання до аналізу кейсів;
- зауважувати і диференціювати широкий спектр психологічних феноменів, описувати їх мовою психодинаміки;
- розрізняти маніфестний та латентний рівні процесів, які відбуваються;
- аналізувати феномен, вибираючи різні теоретичні опції.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна к-сть годин
Лекції	30 год.
семінарські заняття	14 год.
самостійна робота	76 год.

6. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ Вибірковий
2017-2018	2	Психологія		В

7. Схема курсу

Тиж. / дата / год.	Тема, план заняття, короткі тези	Форма діяльності (заняття) / Формат	Матеріали	Література*. Ресурси в інтернеті	Завдання для самостійної роботи, год.	Вага оцін-ки	Термін викона-ння
Тиж. 1/ / 6 акад. год.	<p>Тема 1. Класична психоаналітична теорія Фрейда. Фройд та його коло. Ідея динамічного позасвідомого. Екскурс в роботу сновидінь. Базові концепти психоаналітичного корпусу знань. Психодинамічний, економічний та топографічний принципи роботи психічного апарату. І та II топіка. Первинний та вторинний процес. Констеляція психічного конфлікту. Психосексуальний розвиток. Точки фіксації. Захисна діяльність. Здорова особистість. Трансферентні та нарцистичні неврози.</p>	Лекція	<p>Фрагменти серіалу BBC «Фрейд» з Д.Суше в головній ролі режисерки Мойри Армстронг, 1984</p> <p>Репродукції полотен віденських художників кінця 19 - початку 20 століть</p>	<p>1.Шорске, К. Віденський fin'de'siecle. Політика і культура. – Львів: Класика, 2003</p> <p>2.Gay, P. Freud. A Life For Our Time. – London-NewYork: Norton, 1998</p> <p>3.Kandel, E. The Age of Insight. – NewYork, Random House, 2012</p> <p>4. Виттельс, Ф. Фрейд: его личность, учение и школа / Ф. Виттельс. – Ленинград, 1991.- С.196.</p> <p>5. Мертенс В. Ключевые понятия психоанализа. – С.Пб.: Б енд К, 2001. – 383с</p> <p>6.Фрейд, З. Введение в психоанализ: лекции / З. Фрейд. – М.: Наука, 1989. – 456 с.</p> <p>7. Энциклопедия глубинной психологии. Том 1. / под ред. А.М.Боровикова. – М.: MGM - Interna, 1998.</p> <p>8. Тайсон, Ф. Психоаналитические теории развития / Ф.Тайсон, Р. Тайсон. – Екатеринбург: Деловая книга. – 1998. – 528 с.</p> <p>9. Нюрнберг, Г. Принципы психоанализа / Г. Нюрнберг. – М.: Институт общегуманитарных исследований, 1999. – 363 с.</p> <p>10. Лапланш, Ж. Словарь по психоанализу / Ж. Лапланш, Ж.-Б. Понталис. – М.: Высшая школа, 1996. – 623 с.</p> <p>11.Томе, Х. Современный психоанализ: теория и практика / Х.Томе, Х.Кехеле. – М.: Прогресс-Литера, 1996</p> <p>12. Куттер, П. Современный психоанализ. Введение в психологию бессознательных процессов / П. Куттер. – С.-Пб., 1997 (на http://www.lib.ru/PSIHO/KUTTER/psihoanaliz.txt_with-big-pictures.html)</p>	<p>Аналіз тексту першоджерела:</p> <p>Фрейд, З. Введение в психоанализ: лекции / З. Фрейд. – М.: Наука, 1989. – 456 с</p>		

2 акад. год.		Семинар	Робота з текстами першоджерел по класичному психоаналізу Словниковий диктант			10 балів макс	
Тиж. 2/ 4 акад. год.	<p>Тема 2. Британська школа. Повоєнна ситуація на британській психоаналітичній сцені. Кляйн VS А.Фройд. Теорія об'єктних стосунків Кляйн. Опис оральних феноменів Абрахамом. Внутрішній світ немовляти. Інроєкція та проєкція. Едипова ситуація в немовляцтві. Депресивна позиція. Параноїдно-шизоїдна позиція та проєктивна ідентифікація. Інроєктивна ідентифікація. Манійні захисти супроти депресивного болю. Заздрість. Розвиток після року. Витіснення. Горювання і формування символізації. Група незалежних та їх внесок в психоаналіз. Віннікотт, Шпітц, Боулбі, Балінт, Фейрбейрн, Гантрип та ін.</p>	Лекція	Репродукції відомих шедеврів нефігуративного мистецтва	<p>1.Ризенберг, Р. Творчество Мелани Кляйн / Энциклопедия глубинной психологии; Т. 3 под ред. А.М. Боровикова. – М.: MGM - Interna 2002. – С. 84-124.</p> <p>2.Кляйн, М. Заметки о некоторых шизоидных механизмах / М.Кляйн // Психоанализ в развитии: Сб. переводов. — Екатеринбург: Деловая книга, 1998. – 312 с.</p> <p>3.Тайсон, Ф. Психоаналитические теории развития / Ф.Тайсон, Р. Тайсон. – Екатеринбург: Деловая книга. – 1998. – 528 с.</p> <p>4. Кернберг, О. Тяжелые личностные расстройства: Стратегии психотерапии / О. Кернберг. - М.: Класс, 2000. – 464 с.</p> <p>5. Мертенс В. Ключевые понятия психоанализа. – С.Пб.: Б энд К, 2001. – 383с</p> <p>6.Hinshelwood, D. Clinical Klein / D. Hinshelwood. – London: Free Association Books, 1994</p> <p>6.Spillius, E. Melanie Klein Today / E. Spillius. – London, Routledge, 1988</p> <p>7. Масуд, М. Творчество Д. В. Винникота / М. Масуд, Р.Хан // Энциклопедия глубинно психологии; Т.3 / под ред. А.М.Боровикова. М.: MGM - Interna, 2002. – 410 с.</p> <p>8. Винникотт, Д.В. Теория родительско-младенческих отношений / Д.В.Винникотт // Журнал практической психологии и психоанализа. – 2005. – № 2. – Режим доступа к журн.: http://psyjournal.ru/j3p/all.php.</p> <p>9.Бион, У. Нападения на связь / У.Бион. - Журнал практической психологии и психоанализа. – 2008. – № 1. – Режим доступа к журн.:</p>	<p>Аналіз тексту першоджерела:</p> <p>Кляйн, М. Заметки о некоторых шизоидных механизмах / М.Кляйн // Психоанализ в развитии: Сб. переводов. — Екатеринбург: Деловая книга, 1998. – 312 с.</p> <p>Винникотт, Д.В. Теория родительско-младенческих отношений / Д.В.Винникотт // Журнал практической психологии и психоанализа. – 2005. – № 2. – Режим доступа к журн.: http://psyjournal.ru/j3p/all.php</p>		

				http://psyjournal.ru/j3p/all.php .			
2 акад.		семінар	Робота з текстами першоджерел по британському психоаналізу Словниковий диктант			10 балів макс	
Тиж. 4-5 / 2 акад. год.	Тема 3. Теорія сепарації-індивідуації М.Малер. Nature VS Nurture. Огляд розвиткових стадій за М.Малер. Переживання, поведінка та комплекси на стадії повторного наближення. Порушення процесу сепарації-індивідуації. Симбіотичність та її маніфестації. Обсерваційні студії.	Лекція	Нотатки спостережень за діадами з лонгитюдного проекту М.Малер	<p>1.Малер, М., Мак-Девитт, Дж. Б. Процесс сепарации-индивидуации и формирование личности / М.Малер // Журнал практической психологи и психоанализа. – 2005. – № 2. – Режим доступа к журн.: http://psyjournal.ru/j3p/all.php.</p> <p>2. Mapping Out the Internal World / E. Berberich A. Bergman, P.L. Janssen, H.C. Meyers // In The Internal Mother / ed. S.Akhtar, S.Kramer, H.Parens, - Northvale, NJ: Jason Aronson 1996. - pp. 93-114.</p> <p>3. Pine F. Mahler's concepts of "symbiosis" and Separation-individuation: Revisited, Reevaluated, Refined / F. Pine // <i>Journal of American Psychoanalytic association</i>. – 2003. – № 52 / 2. – P. 516–534.</p> <p>4. Tyson, P. The Development of Object Constancy and Its Deviations / P. Tyson // In The Internal Mother / ed. S.Akhtar, S.Kramer, et al. - NJ: Jason Aronson, 1996. - pp. 93-114.</p> <p>5. Tyson, P. Object Relations, Affect Management and Psychic Structure Formation: The Concept of Object Constancy / P. Tyson // <i>Psychoanalytic Study of the Child</i>. - 2003. – Vol. 58. - New Haven, CT: Yale University Press. – pp. 190-201.</p> <p>6. Freiberg. S. Libidinal Object Constancy and Mental Representations. / S. Freiberg // In The Selected Writings of Selma Freiberg / ed. L.Freiberg. - Ohio State University Press:</p>	<p>Аналіз тексту першоджерел:</p> <p>Малер, М., Мак-Девитт, Дж. Б. Процесс сепарации-индивидуации и формирование личности / М.Малер // Журнал практической психологи и психоанализа. – 2005. – № 2. – Режим доступа к журн.: http://psyjournal.ru/j3p/all.php.</p> <p>Малер, М. Сепарация-индивидуация в перспективе / М.Малер, А.Бергманн, Ф.Пайн // Журнал практической психологи и психоанализа. – 2013. – № 4. – Режим доступа к журн.: http://psyjournal.ru/j3p/all.php.</p>		

				<p>Columbus, 1987. – pp. 27-64</p> <p>7. Тайсон, Ф. Психоаналитические теории развития / Ф.Тайсон, Р. Тайсон. – Екатеринбург: Деловая книга. – 1998. – 528 с.</p> <p>8. Мертенс В. Ключевые понятия психоанализа. – С.Пб.: Б энд К, 2001. – 383с</p>	all.php.		
<p>Тиж. 4-5 / 2 акад. год.</p>	<p>Тема 4. Его-психологія. Класики Его-психології: Гартманн, Кріс, Левенштайн</p> <p>Поняття про первинну автономію Я, функції Я, силу Я та нейтралізацію. Роль Его в регуляції трибів. Захисна діяльність. Роль Его у встановленні зв'язку з об'єктом. Любов та ненависть, злиття трибів. Его VS Self. Поняття психічної структури. Константний об'єкт. Структурний дефіцит. Ментальна репрезентація. Внутрішній світ. Теорія розвитку Его і його компетенцій. Шпітц. А.Фройд. Ж.Піаже. М.Малер. Е.Еріксон</p>		<p>Відео експериментів Піаже на http://rideo.tv/piaget/</p> <p>The Marshmallow test на https://www.youtube.com/watch?v=QX_oy9614HQ</p>	<p>1.Sandler J. The Concept of the Representational World / J. Sandler // <i>Psychoanalytic Study of the Child.</i> – 1962. - Vol. 17. - pp.128-145</p> <p>2. Siegler, A.L. Some Thoughts on the Creation of Character / A.L. Siegler // In <i>The Mother-Daughter Relationship: Echoes Through Time</i>, ed G.H.Fenchel, - Northvale, NJ: Jason Aronson, 1998. - pp.29-44.</p> <p>3. Freiberg. S. The Origins of Human Bond / S. Freiberg // In <i>The Selected Writings of Selma Freiberg</i> / ed. L.Freiberg. - Ohio State University Press: Columbus, 1987. – pp. 3-26.</p> <p>4. Abrams, S. Differentiation and Integration / S. Abrams // <i>Psychoanalytic Study of the Child.</i> 1996. – Vol.51. - New Haven, CT: Yale University Press. – pp. 25-34.</p> <p>5. Яппе, Г. Развитие Фрейдовского понятия Я // Энциклопедия глубинной психологии; Т. 1 под ред А.М.Боровикова. – М.: MGM - International, 1998. – С. 433-462.</p> <p>6. Тайсон, Ф. Психоаналитические теории развития / Ф.Тайсон, Р. Тайсон. – Екатеринбург: Деловая книга. – 1998. – 528 с.</p> <p>7. Кернберг, О. Тяжелые личностные расстройства: Стратегии психотерапии / О. Кернберг. - М.: Класс, 2000. – 464 с.</p> <p>8. Вальдхорн Г. Хайнц Гартманн: современный психоанализ / Г. Вальдхорн // Энциклопедия глубинной психологии; Т.3 под ред. А.М.Боровикова. – М.: MGM - International, 2002. – С. 55-83.</p> <p>9. Мертенс В. Ключевые понятия психоанализа. – С.Пб.: Б энд К, 2001. – 383с</p>	<p>Аналіз тексту першоджерела:</p> <p>Freud, Anna "The Ego and the Mechanisms of Defense" N.Y., 1946</p>		

2 акад год.		Семінар	Робота з текстами першоджерел по его-психології та теорії сепарації-індивідуації МКР 1			20 балів макс 10 балів макс	
2 акад год	<p>Тема 5. Теорії нарцистичної регуляції. Історія концепту. Абрахам про нарцистичний декатексис. Фройд про еволюцію нарцизму. Балінт, Ранк та Федерн про первинний нарцизм. Нарцизм і вроджена заздрість в кляйніанській традиції. Нарцистична структура особистості За Кернбергом. Селф-психологія Х.Когута: новий погляд на нарцистичну проблематику. Концепція нарцистичних дефіцитів.</p>	Лекція	Атлас грецької міфології	<p>1.Хензелер, Х. Теория нарциссизма / Х.Хензелер // Энциклопедия глубинно-психологии; Т. 1 / под ред. А. М. Боровикова. М.: MGM - Interna, 1998. – С. 463-482.</p> <p>2. Кохут, Х. Восстановление самости / Х. Кохут, М. : Когито-Центр, 2002</p> <p>3. Тайсон, Ф. Психоаналитические теории развития / Ф.Тайсон, Р. Тайсон. – Екатеринбург: Деловая книга. – 1998. – 528 с.</p> <p>4. Мертенс В. Ключевые понятия психоанализа. – С.Пб.: Б енд К, 2001. – 383с</p> <p>5.Балинт, М. Первичный нарциссизм и первичная любовь / М.Балинт. - Журнал практической психологии и психоанализа. – 2001. – № 4. – Режим доступа к журн.: http://psyjournal.ru/j3p/all.php.</p> <p>6.Розенфельд, Г. Деструктивный нарциссизм и инстинкт смерти / Г.Розенфельд // Журнал практической психологии и психоанализа. – 2008. – № 4. – Режим доступа к журн.: http://psyjournal.ru/j3p/all.php.</p>	Аналіз тексту першоджерела: Кохут, Х. Биполярная самость / Х.Кохут / Журнал практической психологии и психоанализа. – 2001. – № 4. – Режим доступа к журн.: http://psyjournal.ru/j3p/all.php .		
2 акад. год.		Семінар	Робота з текстами першоджерел по теорії нарцизму Словниковий диктант			10 балів макс	

4 акад год	<p>Тема 6. Реляційні теорії в психоаналізі. Еволюція психоаналітичної думки: драйв-теорія, еґо-психологія, теорія об'єктних стосунків, селф-психологія та інтерсуб'єктивний аналіз. Реляційні теорії VS драйв-теорія. Тренд емпатії, діалогічності та емоційного обміну. Стосункове поле дитини. Якість стосунку як головний ресурс психічного здоров'я. Від Ференці до Саллівана. Обсерваційні студії за немовлятами. Стерн. Тронік. Експеримент з застиглим обличчям. Поняття про селф і розвиток суб'єктивності в ситуації інтеракції. Консолідація та диференціація Селф. Біполярне Селф. Поняття про Селф-патологію. Спільне та відмінне між селф-психологією та інтерсуб'єктивною парадигмою. Інтерсуб'єктивне поле. Природа дисоціативних феноменів.</p>	Лекція	<p>Still Face Experiment на https://www.youtube.com/watch?v=apzXGEbZht0</p>	<p>1.Хржановски, Г. Психоаналитические теории карен Хорни, Гарри Стека Салливана и Ериха Фромма / Г.Хржановски // Энциклопедия глубинной психологии и психоанализа. Т.III. / под ред. А.М.Боровикова. – М., Когито-Центр, МГМ, 2002</p> <p>2. Столороу, Р. Клинический психоанализ Интерсубъективный поход / Р.Столороу Б.Брандшафт, Дж.Атвуд. –М.: Когито-Центр 1999 (на http://osp.kgsu.ru/library/PDF/362.pdf)</p> <p>3.Loewald, H. On Internalization / H. Loewald / In The essential Loewald. - Hagerstown, Md University Publishing Book, 2000. - pp.69-86.</p> <p>4.Кохут, Х. Восстановление самости Х. Кохут, М. : Когито-Центр, 2002</p> <p>5. Muir D. The Still-Face Effect: Methodological Issues and New Applications / D. Muir, L.Kang // INFANCY. – 2003. - Vol. 4(4), - pp. 483–491.</p> <p>6. Schaefer, E.S. Dimensions of mother-infant interaction: measurement, stability, and predictive validity / E.S.Schaefer // <i>Infant Behavior and Development</i>. – 1989. – Vol. 12. – pp. 379-393.</p> <p>7. Surrey J.L. The Self-in-Relation: A Theory of Woman's / J.L. Surrey // In <i>Women's Growth in Connection</i> / ed. J.V.Jordan, A.G.Kaplan, et al. - New York, London, The Guilford Press 1991. - pp. 51-67.</p> <p>8. Тайсон, Ф. Психоаналитические теории развития / Ф.Тайсон, Р. Тайсон. – Екатеринбург: Деловая книга. – 1998. – 528 с.</p> <p>9. Мертенс В. Ключевые понятия психоанализа. – С.Пб.: Б енд К, 2001. – 383с</p> <p>10.Романов, А. Интерсубъективный подход в психоанализе: историко-теоретический экскурс / А.Романов. - Журнал практической психологии и психоанализа. – 2011. – № 1. – Режим доступа к журн.: http://psyjournal.ru/j3p/all.php.</p>	<p>Аналіз тексту першоджерела:</p> <p>Столороу, Р. Сковывающие узы и освобождающие святы / Р.Столороу, Д.Атвуд, Б.Брандшафт // Журнал практической психологии и психоанализа. – 2000. – № 1. – Режим доступа к журн.: http://psyjournal.ru/j3p/all.php</p> <p>Ференци, Ш.Путаница языков взрослых и ребенка. Язык нежности и страсти / Ш.Ференци // Журнал практической психологии и психоанализа. – 2008. – № 3. – Режим доступа к журн.: http://psyjournal.ru/j3p/all.php</p>		
------------	--	--------	---	--	---	--	--

2 акад. год.		Семінар	Робота з текстами першоджерел по інтерсуб'єктивній теорії			10 балів макс	
			Представлення ІНДЗ			20 балів макс	
			МКР 2			10 балів макс	

8. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	Загальна оцінка складається з трьох складових: - Модульні контрольні роботи (2); - Конспекти-презентації першоджерел по 6 темах; - ІНДЗ (порівняльний аналіз кінофільму / книги через призму 2 обраних теорій)
Вимоги до письмової роботи	Кількість балів за письмові завдання залежить від дотримання таких вимог: – своєчасність виконання навчальних завдань; – якість виконання навчальних завдань; – самостійність виконання; – творчий підхід у виконанні завдань.
Семінарські заняття	Семінарські заняття зорієнтовані на перегляд презентацій та спільний аналіз текстів першоджерел, роботу з кейсами та їх обговорення в малих групах.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до семестрового контролю з дисципліни, якщо він виконав наступні умови: - опрацював всі тексти першоджерел (див. поп. пункт); - щонайменше за тиждень до завершення семестру виконав і здав ІНДЗ.
Нарахування балів	Знання змісту дисципліни загалом оцінюється в 100 балів. МКР передбачають максимум по 10 балів (разом 20 балів), конспекти-презентації першоджерел – по 10 балів максимум кожне (разом 60 балів) і 20 балів нараховується за ІНДЗ.